

استاد شحات محمد آنور، در سال ۱۳۲۹ هجری شمسی در روستای کفرالوزیر که مرکزی دورافتاده در استان «قهلیه» در کشور مصر است، متولد شد. بیش از سه ماه از ولادت او نگذشته بود که پدرش وفات یافت و کودک خردسال نتوانست، خوبی‌های پدر داشتن را بچشد. و چون هیچ مهر و عطوفتی مانند مهر مادری نیست، مادرش، فرزند کوچک را به دامن گرفت و برای اقامت در منزل پدرش رهسپار شد؛ تا با دایی‌های او زندگی کند؛ چرا که دایی‌اش، استاد حلیمی محمد مصطفی وی را هم چون پسر خود می‌دانست و بهترین امانت‌دار او بود.

تلاوت ماندگار

استاد شحات محمد آنور

یونس باقری - رضا نباتی

او از همان کودکی به یادگیری و حفظ قرآن اقدام کرد. در حالی که هشت ساله بود، به کمک دایی‌اش، حافظ کل قرآن شد. وقتی به سن ۱۰ سالگی رسید، دایی‌اش او را به یکی از روستاهای مجاور (کفرالمقام) برد تا تجوید قرآن را از مرحوم استاد سید احمد فرارحی فراگیرد.

استاد شحات، خاطرات ایام کودکی را چنین به یاد می‌آورد: «در آن دوره، من با حفظ کردن قرآن کریم، سعادت و صف ناشدنی یافتم؛ مخصوصاً پس از اتمام حفظ قرآن و در اثنای یادگیری تجوید آن. به خاطر این که صدای زیبایی داشتم و ادای لحن من شبیه ادای قاریان بزرگ بود، از هم‌دوره‌ای‌هایم پیشی گرفتم و در میان آنان، به «استاد کوچک» شناخته می‌شدم. هم کلاسی‌هایم در مکتب به دنبال فرصت بودند، استاد مشغول کاری شود تا از من بخواهند که با تجوید، آیات قرآن را برایشان بخوانم. چنان مرا تشویق می‌کردند که

گویی من قاری بزرگی هستم. یک بار استاد از دور صدای مرا شنید و ایستاد و به صدای من گوش داد تا این که از تلاوت فارغ شدم. از آن پس، تمرکز بیش تری روی من داشت، چرا که آینده ی خوب و روشنی را از من متوقع بود.

به یاد می آورم که در ضمن یادگیری قرآن کریم، برای هم کلاسی هایم زیاد تلاوت می کردم. روزی یکی از ایشان فکری کرد. یک قوطی کبریت تهیه کرد و جعبه ی آن را توسط یک نخ بلند به کشتو آن متصل کرد. من یک قسمت را در مقابل دهانم می گرفتم و می خواندم، گویی که میکرفون است، و هر یک از دوستانم قسمت دیگر را به گوش می چسبانند تا طنین صدا را از آن بشنوند که زیبا و قوی می شد.

همه ی این ها راه و هدفم را در حالی که طفل خردسالی بودم، مشخص کرد و باعث شد که من هر راه و هر وسیله ای را که به واسطه ی آن، از قرآن کریم مستغنی می گردیدم، جست و جو کنم که از دستم نرود؛ بالاخص، پس از آن که به سن جوانی رسیدم. بعد از وفات دایی ام که سرپرستی خانواده ی ما را به عهده داشت و من باید به خود و مادر و پدر بزرگم تکیه می کردم، هر گاه می شنیدم یکی از بزرگان فوت کرده است و از یکی از مشاهیر قراء برای احیای مجلس عزادعوت به عمل آمده است، به مکان عزای می رفتم تا به قرآن گوش فرادهم، از قاری چیزی یاد بگیرم و در فضای آن مناسبت قرار بگیرم تا این که اگر به چنین مجلسی دعوت شدم، من هم مثل همین مشاهیر باشم. استاد جوده ابوالسعود، السعید عبدالصمد الزناتی و الشیخ جمعی الزامل، کسانی بودند که با حضورشان، آتش رقابت جویی مرا در مسابقات قرائت قرآن در منطقه شعله ور کردند. حقیقت این است که استعداد و علاقه ی من روز به روز بیش تر می درخشید و در آن میان، مرا منحصر به فرد می کرد و به مقامی انکارناشدنی می رساند. علی رغم سن کم، مانند یک قاری بزرگ که تمامی سرانگشتان به او نشانه رفته است، مورد توجه قرار می گرفتم و این ها همه قبل از ۲۰ سالگی من بود.

ابتدای کار من با هر میزانی که بسنجیم، ابتدای سختی بود. دگرگونی های زندگی، به کودکی که هنوز نیاز داشت تا کسی دستش را بگیرد، سفره ی مهربانی برایش بگسترده و حصار عطفات اطرافش بکشد، به او رحم نکرد، بلکه به جای این ها، بی خوابی و شب بیداری را راه رسیدن دانست. و به راستی چگونه چشمان من آرام بگیرد و بخوابد، در حالی که باید به یک خانواده کامل خرجی بدهد. بنابراین شروع به پاسخ گویی به دعوت هایی کردم که از هر جا به سمت من روان شده بودند. این در حالی بود که ۱۵ سال داشتم. قرآن کریم را در همه ی روستاهای شمال مصر با دست مزد کمی در آن موقع می خواندم؛ دست مزد مرا به جد و مادرم تقدیم می کردم. دعوت ها پیاپی به من می رسیدند؛ دعوت هایی که مرا بر تحمل سختی هایی که در راه رسیدن به زندگی با شرافت و کرامتی که تاج عزت تلاوت قرآن کریم بر فرق آن می درخشید، شجاع و صبور می ساخت.

من توانستم به لطف خدا در زمان بسیار اندکی، از خود یک قاری خوب بسازم. در این امر، آن چه خداوند در من از بلند نظری، عزت نفس، روشن بینی، و هوش قوی به ودیعت گذاشته بود، مرا کمک می کرد. «

قرائت قرآن در رادیو

چنین جوانی که مرتباً می‌درخشید و قرآن کریم از حنجره‌ی او مانند آب جاری در آبراه، جریان داشت و شهرت او بر سن او بسیار سبقت گرفته بود آن قدر شایسته بود که رئیس مرکز شهر (میت غمر) در سبعینات دعوت نامه‌ای برای او بفرستد و او را به یکی از مناسبت‌های دینی که مرحوم دکتر کامل البوهی، اولین رئیس رادیو در آن حضور داشت، فراخواند. این در سال ۱۹۷۵ بود. استاد شحات در این زمینه می‌گوید: «من دوست کارمندی در مجلس شهر میت غمر داشتم. او به من گفت: رئیس مرکز برای مراسم افتتاحیه‌ی یک محفل دینی، تو را دعوت کرده است که مسئولین بلند پایه و رئیس رادیو در آن حضور دارند و محفل در مسجد زنفلی برگزار خواهد شد. من قبول کردم و رفتم. وقتی مرحوم دکتر البوهی صدای مرا شنید، گفت: شما با این استعداد چرا اقدام نمی‌کنی که در رادیو قرائت کنی؟ و مرا تشجیع کرد. من رفتم و تقاضا نامه‌ای نوشتم و مدتی بعد، نامه‌ای با تاریخ آزمون برایم آمد. طبق تاریخ رفتم، ولی هیأت داوران علی‌رغم اعجاب شدیدشان نسبت به خواندن من، گفتند: باید مدتی برای فراگیری نغمه‌ها و دستگاه‌ها کلاس ببینی. من از استاد محمود کامل و استاد احمد صدیقی از چگونگی کار سؤال کردم و ایشان مرا به آموزشگاه موسیقی راهنمایی کردند. دو سال به آموزشگاه رفتم و همه‌ی مقامات و الحان قرآنی را با کیفیت عالی فرا گرفتم. در سال ۱۹۷۹، دوباره تقاضا نامه‌ام را نوشتم که سرانجام موفق شدم. آن‌ها برنامه‌ای برای تلاوت‌هایم به من دادند و از آن پس بود که به رادیو راه یافتیم.»

سفر به کشورها

استاد شحات پس از آن که پایه‌ی شهرت خود را بنا نهاد، بر آن تکیه زد تا آزادانه این بنا را با سفر و جست‌وجو و عظمت بیش‌تر در سراسر دنیا، بپوشاند. هیچ قاره‌ای از دنیا نبود که در ماه مبارک رمضان، از سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۶، به آن مسافرت نکند. او بارها از طرف وزارت اوقاف مصر و بسیاری از اوقات، به دعوت‌های خصوصی میلیون‌ها نفر از دوست‌داران قرآن کریم در خارج از مصر، مانند: انگلیس، آمریکا، آرژانتین، اسپانیا، فرانسه، برزیل، دولت‌های خلیج فارس، نیجریه، زئیر، کامرون و بسیاری از دولت‌های آسیایی، مخصوصاً ایران که به او علاقه‌مند شده‌اند، به آن کشورها سفر کرده است و به قول خودش در همه‌ی این مسافرت‌ها، جز رضای خداوند و بهروزی مسلمین با استماع آیات کتاب‌الله مجید را، در نیت نداشته است.

فرزند او، انور شحات محمد انور، از قاریان جوان و به‌نامی است که در مسابقات بین‌المللی قرآن عربستان، در سال ۱۳۸۰ رتبه‌ی نخست را به خود اختصاص داد. او پنج بار از سوی دارالقرآن نیروی مقاومت بسیج و سازمان اوقاف و امور خیریه و شبکه‌ی قرآن سیما، برای تلاوت در ماه رمضان به ایران دعوت شده و در ۲۲ استان کشور به اجرای برنامه پرداخته است. انور شحات پدر را بهترین اسوه و الگوی خود می‌داند و معتقد است که وی هیچ‌گاه نمی‌تواند جای پدرش را در محافل قرآنی پر کند.

گفتنی است، استاد شحات محمد انور چهار سال است، به دلیل نوعی بیماری کبدی در محافل قرآنی تلاوت نمی‌کند. استاد مدتی در بیمارستان خاتم‌الانبیاء (ص) برای مداوا تحت نظر بود. انور شحات محمد انور معتقد است، پدرش با وجود بیماری هنوز هم تلاوت زیبایی می‌تواند داشته باشد.

جاودانه‌ها

جاودانه‌ی ۳: تلاوت سوره‌ی طه، آیات ۱ تا ۱۲ که در ایران انجام شده و به صورت مجلسی است. زمان آن در حدود ۳۰ دقیقه است. از شنیدنی‌ترین فرازهای این تلاوت، آیات ۴۴ تا ۴۷ است که در مقام نهادن انجام گرفته است. استماع این تلاوت را به همکاران توصیه می‌کنیم.

جاودانه‌ی ۴: سوره‌ی یاسین آیات اول تا آخر، به مدت یک ساعت که در مصر انجام گرفته است. این تلاوت مجلسی را می‌توان در زمهری تلاوت‌های فنی استاد ذکر کرد که به روایت حفص خوانده شده است. این جاودانه برای دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی بسیار مناسب است.

جاودانه‌ی ۲: تلاوت سوره‌ی احزاب آیات ۳۸ تا ۴۸ و سوره‌ی نازعات آیات ۲۶ تا آخر نیز از تلاوت‌های ماندگار و شورانگیزی است که استاد آن را در ایران قرائت کرده‌اند و زمان آن ۶۰ دقیقه و به صورت مجلسی است.

جاودانه‌ی ۱: تلاوت سوره‌ی مائده، آیات ۱۰۹ تا ۱۱۹ را باید از شاهکارهای تلاوت استاد شحات دانست که در مصر انجام گرفته و زمان آن ۶۰ دقیقه است. آیات ۱۱۳ تا ۱۱۵ این سوره در مقام چهارگاه قرائت شده است.

جاودانه‌ی ۵: تلاوت قصار السُّور (جزء ۳۰) نیز از شاهکارهای استاد است که در عین فنی بودن، آموزشی هم هست. عموم دانش‌آموزان می‌توانند از این تلاوت برای آموزش قرائت استفاده کنند. استاد هر سوره را ابتدا به صورت آموزشی و سپس هنری قرائت کرده‌اند.

استاد شحات محمد انور

شماره	سوره	محل تلاوت	نوع تلاوت	زمان (دقیقه)
۱	نحل: ۱۲۵ تا آخر اسراء: ۱ تا ۲۴	مصر	مجلسی	۶۰
۲	انعام: ۵۴ تا ۸۰	مصر	مجلسی	۶۰
۳	نور: ۲۱ تا ۳۸	مصر	مجلسی	۶۰
۴	زخرف: ۸۱ تا آخر نباء، انفطار، قریش و کوثر	مصر	مجلسی	۶۰
۵	آل عمران: ۵۲ تا ۷۶	مصر	مجلسی	۶۰
۶	مائده: ۱۰۹ تا آخر	مصر	مجلسی	۶۰
۷	انبیاء: ۸۳ تا آخر حج: ۱ تا ۵	مصر	مجلسی	۶۰
۸	کهف: ۱۳ تا ۳۱	مصر	مجلسی	۶۰
۹	فاطر: ۱ تا ۲۴	مصر	مجلسی	۶۰
۱۰	قمر: ۴۹ تا آخر رحمن: ۱ تا ۳۴، قریش	مصر	مجلسی	۶۰
۱۱	یس	مصر	مجلسی	۶۰
۱۲	شوری	مصر	مجلسی	۶۰
۱۳	قمر: ۴۹ تا آخر رحمن و واقعه: ۱ تا ۸۰	مصر	مجلسی	۶۰

۱. همکاران محترم اگر بتوانند، هر یک از «تلاوت‌های ماندگار» را در کلاس قرآن برای دانش‌آموزان پیش‌کنند بسیار مناسب است.

زیرنویس

شماره	سوره	محل تلاوت	نوع تلاوت	زمان (دقیقه)
۱۴	زلزال تا ناس حمد و بقره: ۱ تا ۵	مصر	مجلسی	۶۰
۱۵	نمل: ۱۵ تا ۸۸	مصر	مجلسی	۶۰
۱۶	فاطر: ۱ تا ۲۳ فاطر: ۱۵ تا ۳۰	مصر	مجلسی	۶۰
۱۷	فاطر: ۲۴ تا آخر شوری: ۱۵ تا ۷	مصر	مجلسی	۶۰
۱۸	حج: ۱ تا ۱۴ حجرات: ۱۳ تا آخر انشراح، تین، علق، قدر، قریش و کوثر	مصر	مجلسی	۶۰
۱۹	نجم قمر: ۱ تا ۱۷ آل عمران: ۲۶ تا ۳۸، قارعه، تکوین، عصر	مصر	مجلسی	۶۰
۲۰	همزه، فیل، قریش، ماعون، کوثر، کافرون، نصر، مسد، اخلاص، فلق، ناس بقره: ۱ تا ۲	مصر	مجلسی	۶۰
۲۱	عبس: ۱۱ تا آخر، تکوین، انفطار نساء: ۱۳۵ تا ۱۴۷ حاقه: ۱۶ تا آخر، معارج: ۱ تا ۱۸	مصر	مجلسی	۶۰
۲۲	احزاب: ۴۰ تا ۵۰، ضحی، انشراح، تین، علق، قدر، بینه، زلزال و عادیات	مصر	مجلسی	۶۰
۲۳	احقاف: ۱۳ تا ۲۰، نجم: ۱ تا ۲۳ انعام: ۱۲ تا ۱۸، نجم: ۳۱ تا آخر	مصر	مجلسی	۶۰
۲۴	کهف: ۱۳ تا ۲۶ و نمل: ۳۲ تا ۴۴	ایران	مجلسی	۶۰
۲۵	کهف: ۱۰۷ تا آخر، طارق، اعلی غاشیه، عادیات، قارعه و تکوین	مصر	مجلسی	۶۰
۲۶	انعام: ۹۴ تا ۱۰۷، انعام: ۵۴ تا ۶۷	ایران	مجلسی	۶۰
۲۷	مائده: ۱۰۹ تا ۱۱۹ و فرقان: ۸۵ تا آخر احزاب: ۳۸ تا ۴۸	ایران	مجلسی	۶۰
۲۸	نازعات: ۲۶ تا آخر و نصر اسراء: ۱ تا ۱۵ نمل: ۸۷ تا آخر، انشقاق	ایران	مجلسی	۶۰
۲۹	آل عمران: ۱۵ تا ۱۹، ق: ۳۷ تا آخر، انفطار، شمس و کوثر	ایران	مجلسی	۶۰
۳۰	شوری: ۱ تا ۱۹، حجرات: ۱۳ تا آخر، ق: ۱ تا ۱۱ و کوثر	ایران	مجلسی	۶۰

۶۰	مجلسی	ایران	یوسف: ۷ تا ۲۹، مائده: ۴۱ تا ۵۴	۳۱
۶۰	مجلسی	ایران	قصص: ۸۳ تا آخر، واقعه: ۱ تا ۲۶	۳۲
			ضحی، انشراح و تین جمعه: ۹ تا آخر، لیل، تین، علق، زلزال	
۶۰	مجلسی	ایران	عصر، حمد، اسراء: ۱۰۵ تا آخر، کوثر، ضحی، انشراح و علق: ۱ تا ۵	۳۳
۶۰	مجلسی	ایران	نساء: ۲۶ تا ۳۶، کوثر و نساء: ۱ تا ۱۱	۳۴
۶۰	مجلسی	ایران	نساء: ۱۲۲ تا ۱۳۶ و ۱۷۳ تا آخر مائده: ۱ تا ۳	۳۵
۶۰	مجلسی	ایران	آل عمران: ۱۸۵ تا ۱۹۵ آل عمران: ۱۲ تا ۲۰ شوری: ۵۲ تا آخر، واقعه: ۱ تا ۴۰	۳۶
۶۰	مجلسی	ایران	انشراح، احزاب: ۷۰ تا آخر انسان: ۱ تا ۲۲	۳۷
۶۰	مجلسی	ایران	طه: ۱ تا ۵۲، ۹۸ تا ۱۱۴	۳۸
۶۰	مجلسی	ایران	بقره: ۲۶ تا ۳۸، ۲۵۲ تا ۲۶۱	۳۹
۶۰	مجلسی	ایران	انبیاء: ۸۳ تا آخر، واقعه: ۱ تا ۲۶	۴۰
۶۰	مجلسی	ایران	انفال: ۴۱ تا ۶۳، انسان: ۱ تا ۲۲	۴۱
۶۰	مجلسی	ایران	طه: ۱ تا ۴۵، قمر: ۴۹ تا آخر رحمن: ۱ تا ۳۳	۴۲
۶۰	مجلسی	ایران	اسراء: ۱۹ تا ۳۹، طه: ۹۸ تا ۱۱۴ یس: ۱ تا ۱۵	۴۳
۶۰	مجلسی	ایران	طه: ۸ تا ۴۷، انشقاق، بروج، طارق، اعلی و غاشیه	۴۴
۶۰	مجلسی	ایران	غافر: ۷ تا ۱۷، حج: ۷۵ تا آخر مؤمنون: ۱ تا ۲۲	۴۵
۶۰	مجلسی	ایران	فرقان: ۵۸ تا آخر، یس: ۷۶ تا آخر صافات: ۱ تا ۱۱	۴۶
۶۰	مجلسی	مصر	انفطار، حاقه: ۱۶ تا آخر، معارج: ۱ تا ۱۸ نساء: ۱۳۵ تا ۱۴۷	۴۷
۶۰	مجلسی	مصر	شوری: ۱ تا ۱۹	۴۸
۶۰	مجلسی	مصر	بقره: ۲۵۲ تا ۲۶۱، کهف: ۱۰۷ تا آخر،	۴۹
۶۰	مجلسی	مصر	شمس، ضحی، زلزال و تکوثر نحل: ۱۲۵ تا آخر، اسراء: ۱ تا ۱۷ تحریم، زلزال	۵۰